

Obserwacje ptaków w Dolinie Baryczy

1 Staw Jeleni III. Można tu obserwować mieszaną kolonię czapli siwej i kormorana, wiele gatunków ptaków wodnych zakłada tu gniazda. Od wczesniej jesieni spotyka się tu duże stada ptaków siewkowatych oraz gęsi zbożowych i białoczelnych.

czapla siwa

2 Staw Stary – największy w całej Dolinie Baryczy. Od wczesniej wiosny gromadzą się tu gągoły, nurogęsi, krzyżówki, głowienki, czernice, świstuny i płaskonosy. Latem stada gęgawy mogą przekraczać 1000 osobników, a jesienne zlotowiska żurawi 4000 ptaków.

nurogęś

3 Jamnik Dolny umożliwia ciekawe obserwacje o niemal każdej porze roku. Od wiosny do lata spotyka się tu duże stada gęsi zbożowych i białoczelnych, czapli białych, łabędzi, różnych gatunków kaczek, jesienią czajki i inne ptaki siewkowate, a podczas odłowów koncentracje bielików o rekordowej liczbie 116 (!).

gęś zbożowa

4 Staw Rudy. Punkt obserwacyjny, którym jest rampa na grobli stawu, daje wgląd w życie zajmujących wyspy kolonii lęgowych mewy śmieszki, rybitwy rzecznej, w niektóre lata mewy czarnogłowej oraz korzystających z ich ochronnego parasola kaczek, w tym zagrożonej wyginięciem podgorzałki. W skarpach wysp kopią nory jaskółki brzegówki. Nad pobliskim lasem można wypatrzeć bielika lub bociana czarnego. Latem i jesienią gromadzą się tu czernice, kormorany, nurogęsi.

mewa śmieszka

5 Staw Niezгода I ma łatwo osiągalny punkt widokowy z czatownią, pozwalający podglądać duże stada kaczek różnych gatunków, czy posłuchać charakterystycznego buczenia bąka.

kaczka krzyżówka

6 Ścieżka przyrodnicza w południowej części kompleksu Ruda Sułowska prowadzi przez niewielkie stawy, umożliwiając obserwacje ptaków nawet bez drogiego sprzętu optycznego. Występują tu podgorzałka, gągoł, cyranka, brzęczka, wąsotka, bocian czarny, na przelotach pojawia się łabędź czarnodzioby.

podgorzałka

7 Staw Grabówka Duża w okresie pozalęgowym gromadzi duże stada z takich gatunków jak: płaskonos, cyraneczka, nurogęś, czapla biała. Często widuje się tu bieliki.

płaskonos

8 Wyglądający jak naturalne jezioro, 284 ha **Staw Mewi Duży**, dostępny z niebieskiego szlaku turystycznego między Grabówką i Brzeziną Sułowską, najlepiej odwiedzać w okresie wiosennych i jesiennych wędrowek ptaków. Zależnie od sezonu, można zobaczyć cyranki, płaskonosy, podgorzałki, cyraneczki, gągoły, nurogęsi, siewki złote, bieliki, gęgawy, rysunek bielik

bielik

9 Staw Słupicki Stary. Z postawionej tu czatowni można wygodnie i z dość bliska obserwować m.in. perkozy rdzawoszyje, gęgawy, wiele gatunków kaczek, mając szczęście, gągoła lub podgorzałkę, jesienią czaple białe i czaple siwe.

10 Malownicza droga między stawami Słoneczny Górny i Wilczy Duży. Najlepsze warunki są przy przepuszczeniu wody między obu stawami, skąd obok stad gęsi, kaczek i sysek widać wyspę ze stałym miejscem odpoczynku kormoranów. Często tu są bieliki i błotniaki stawowe. Zimą to miejsce zamara późno, co sprzyja gromadzeniu się ptaków wodnych.

11 Staw Golica i Polny – z czatowni można oglądać cyranki, łabędzie krzykliwe, perkozy rdzawoszyje, usłyszeć z trzciny bąka lub bączka, a z grobli dziwonię. Warto poszukać charakterystycznych gniazd remiza.

gniazdo remiza

12 Staw Jaskółczy I. Obok jazu piętrzącego Prądnę jest szansa spotkać zimorodka. Na stawach licznie gniazdują różne gatunki perkozów, kaczek, chruścieli.

lyska

13 Najlepszy widok na **Staw Grabownica** jest z **wieży**, do której prowadzi ścieżka obok szlabanu na pld. skraju wsi. Staw jest siedliskiem lęgowym żurawia, podgorzałki, gęgawy, bąka, bączka, maleńkich wąsutki i brzęczki. Z ptaków nie lęgowych występują tu m.in. czaple białe, gęsi zbożowe i białoczelne.

14 Stawy Gadzinowe, choć poza rezerwatem, należą do najcenniejszych w regionie. Liczne wyspy i skoszone szuwar umożliwiają lęgi kaczkom, perkozom, śmieszkom, gęgawom i największej rzadkości – rybitwie białowąsej.

15 Staw Gądkowicki najlepiej widać spod tablicy informacyjnej. Jednym z najcenniejszych tu gatunków jest obserwowany regularnie podczas wędrowek łabędź krzykliwy.

łabędź krzykliwy

16 Staw Jan. Występują tu żuraw, bielik i wiele innych ptaków wodnych.

gągoł

17 Ścieżka przyrodnicza między stawami kompleksu Krośnice, położonego malowniczo wśród lasu, daje szansę zobaczyć łabędzie krzykliwe, żurawia, zimorodka, usłyszeć bąka lub bączka. W olsach gniazduje samotnik.

18 Stawy Zakrzewo i Drozd Mały. Występują tu: rybitwa czarna, zausznik, perkoz rdzawoszyi, łabędź krzykliwy, podgorzałka.

podgorzałka

19 Wydma połodowcowa Papiernia. Wspaniały punkt widokowy na łąki opodal stawów, przelotne grupy gęsi, żurawi, czapli. W pobliżu gniazduje pokląskwa, dudek, srokosz. Często widuje się rycyki i kuliki wielkie. Należy uważać, by podczas wizyty nie zniszczyć wysokiej skarpy wydmy i chronionej sasanki łąkowej.

błotniak stawowy

20 Z platformy widokowej **przy stawie Trzcielini Nowy** można obserwować prawie cały kompleks stawów Przygodzice-Trzcieliny, wiele gatunków ptaków wodno-blotnych, a mając szczęście dojrzeć ptaki rzadko odwiedzające Dolinę Baryczy, a nawet Polskę.

gęgawa

21 Szeroki odsłonięty pas przy stawie Dębica Dolna pozwala obserwować wiele gatunków ptaków. Wiosną rzadkie łabędzie krzykliwe i czarnodziobe, jesienią czaple białe i liczne ptaki siewkowate.

perkoz dwuczuby

Ryciny z książki „Po stawie pływa”
dzięki uprzejmości Stowarzyszenia Ekologicznego „Etna”
Zdjęcia: Zofia Pietryka, Roman Guziak, Ewa Zuber

Opracowanie: Zofia Pietryka, Roman Guziak, Bartosz Smyk, Robert Kaczmarek
Opracowanie graficzne: Bartłomiej Bogacz

Dolina Baryczy
– blisko przyrody

Miejsca dogodne do obserwacji ptaków w Dolinie Baryczy

Mapa wskazuje miejsca udostępnione do zwiedzania bez konieczności uzyskania pozwoleń, wybrane tak, by umożliwiły ciekawe obserwacje ptaków. Choć nie można wskazać, gdzie ptaki będą na pewno, niektóre gatunki mają swoje ulubione miejsca, w których spotkać je łatwiej niż gdzie indziej. Więcej o możliwościach obserwowania ptaków w Dolinie Baryczy: www.barycz.pl, ptaki.info

Wstęp na teren gospodarstw rybackich wymaga zgody właściciela lub zarządcy, a do rezerwatów poza miejscami udostępnionymi, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu lub Poznaniu. Ustawione tu i ówdzie tablice informacyjne pokazują tylko wybrane gatunki, warto korzystać z przewodników do rozpoznawania ptaków.

Na dużych stawach nawet dostrzeżenie ptaka okiem nieuzbrojonym bywa trudne, do obserwacji warto więc mieć własną lornetkę lub lunetę. Porady jak dobrać sprzęt i przewodnik można znaleźć w Internecie, na przykład: www.otop.pl, www.kestrel.pl czy www.przyrodnicze.pl. Ogólnie, najbardziej uniwersalna jest lornetka o powiększeniu 10x, a przewodnik z rysunkami jest lepszy od zawierającego zdjęcia.

O możliwości wypożyczenia sprzętu do obserwacji, rowerów, zakupu literatury lub wynajęcia przewodnika na terenie Doliny Baryczy można uzyskać informację w **Centrum Informacji Turystycznej w Miliczu (tel. 71 38 30 035, e-mail: it@milicz.pl)**

RUSZAJ Z NAMI NA WĘDRÓWKĘ Z PTAKAMI
Projekt realizowany w ramach programu Działalność Lokalną VII przez Fundację Doliny Baryczy dofinansowano ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności i Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce oraz Stowarzyszenia „Partnerstwo dla Doliny Baryczy”, wspierany przez Gminę Milicz oraz lokalnych partnerów tj. Bank Spółdzielczy w Miliczu i Fundacja Tarczyński.

